

POSTANOWIENIE

Dnia 25 sierpnia 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Katarzyna Gonera

w sprawie z wniosku G. J.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych
o rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 25 sierpnia 2010 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawczynie od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 29 maja 2009 r.,

1. odrzuca skargę kasacyjną;

2. zasądza od Skarbu Państwa (kasa Sądu Apelacyjnego) na rzecz adw. I. S. kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych powiększoną o odpowiednią stawkę podatku od towarów i usług, tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Uzasadnienie

Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzją z 12 maja 2006 r. odmówił G. J. przyznania prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy.

Wnioskodawczynie wniosła odwołanie od powyższej decyzji.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w W. wyrokiem z 21 listopada 2008 r., oddalił odwołanie.

Sąd Okręgowy stwierdził, że na podstawie wyroku Sądu Okręgowego z 7 stycznia 2005 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzją z 20 września 2005 r. przyznał G. J. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy przysługującej na stałe. Natomiast zaskarżoną decyzją z 12 maja 2006 r. organ rentowy odmówił ubezpieczonej prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego wniosła ubezpieczona.

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 29 maja 2009 r., oddalił apelację.

Sąd Apelacyjny stwierdził brak podstaw do zmiany uprawnienia do pobieranego przez wnioskodawczynię świadczenia w rozumieniu art. 107 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2004 r., Nr 39, poz. 353 ze zm.), ponieważ wnioskodawczyni nie jest osobą, która utraciła całkowicie zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego wniosła w imieniu wnioskodawczyni jej pełnomocnik „z urzędu” (w osobie adwokata ustanowionego przez sąd), zaskarżając wyrok ten w całości. W skardze kasacyjnej nie oznaczono wartości przedmiotu zaskarżenia. Zarządzeniem z 19 kwietnia 2010 r., II UK 35/10, Sąd Najwyższy zwrócił skargę kasacyjną Sądowi Apelacyjnemu w celu wezwania pełnomocnika skarżącej do uzupełnienia braku formalnego w postaci nieoznaczenia wartości przedmiotu zaskarżenia.

Na wezwanie Sądu Apelacyjnego pełnomocnik skarżącej oznaczyła wartość przedmiotu zaskarżenia kasacyjnego na kwotę 4.840 zł. Wyjaśniła, że kwota ta odpowiada różnicy pomiędzy wysokością obecnie pobieranej renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy (około 680 zł) a hipotetyczną wysokością renty, jaka mogłaby być przyznana skarżącej w przypadku uznania jej za całkowicie niezdolną do pracy (około 1.100 zł). Różnica ta wynosi 420 zł miesięcznie. Wartość przedmiotu zaskarżenia stanowi suma różnicy w wysokości renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy za jeden rok.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna wniesiona w niniejszej sprawie jest niedopuszczalna i jako taka podlegała odrzuceniu.

Stosownie do art. 398² § 1 k.p.c., w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż dziesięć tysięcy złotych; jednakże niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia skarga przysługuje w sprawach o przyznanie i o wstrzymanie emerytury lub renty oraz o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego. W sprawach o prawa majątkowe - także z zakresu ubezpieczeń społecznych - które nie należą do kategorii spraw wymienionych w tym ostatnim przepisie (o przyznanie i o wstrzymanie emerytury lub renty oraz o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego), dopuszczalność skargi kasacyjnej uzależniona jest od wartości przedmiotu zaskarżenia.

Sprawy o przyznanie renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w miejsce przyznanej już ubezpieczonemu renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy - w przeciwieństwie do spraw o przyznanie prawa renty w ogóle, po raz pierwszy - nie zostały normatywnie wyłączone spośród spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych, w których skarga kasacyjna jest dopuszczalna ze względu na wartość przedmiotu zaskarżenia.

Sąd Najwyższy w swoim orzecznictwie przyjmuje, że sprawa wszczęta w wyniku wniesienia odwołania od decyzji organu rentowego rozstrzygającej o prawie do renty z tytułu niezdolności do pracy, kwestionującego wyłącznie stopień tej niezdolności, jest sporem o wysokość świadczenia, w którym o dopuszczalności skargi kasacyjnej decyduje wartość przedmiotu zaskarżenia (por. np. postanowienie z 6 listopada 2008 r., II UZ 47/08, OSNP 2010, nr 9-10, poz. 128).

Przyznanie renty następuje po stwierdzeniu istnienia przesłanek wymienionych w art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Prawo do tego świadczenia uzależnione jest od stwierdzenia niezdolności do pracy, lecz nie od stopnia tej niezdolności. Wymiar niezdolności do pracy nabiera znaczenia dopiero na etapie

wyliczenia świadczenia (por. art. 62 pkt 1 i 2 ustawy). Skoro różnicowanie stopnia niezdolności do pracy nie decyduje o prawie do renty, to sprawa wszczęta odwołaniem od decyzji rozstrzygającej o prawie do renty z tytułu niezdolności do pracy, w którym kwestionowany jest wyłącznie stopień niezdolności do pracy, nie dotyczy "przyznania świadczenia", o którym mowa w art. 398² § 1 k.p.c., lecz jest sporem o jego wysokość.

W postanowieniu z 7 czerwca 2005 r., II UZ 26/05 (niepublikowane), Sąd Najwyższy potwierdził, że w sprawie o rentę z tytułu trwałej i całkowitej niezdolności do pracy w miejsce orzeczonej (przyznanej) okresowej renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy wartość przedmiotu zaskarżenia stanowi różnica pomiędzy wypłaconym a żądanym świadczeniem, obliczona za okres jednego roku.

W niniejszej sprawie organ rentowy przyznał ubezpieczonej prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, przysługującej na stałe. Jednocześnie zaskarżona decyzją odmówił jej prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. Przedmiotem sporu nie było zatem przyznanie wnioskodawczyni renty, gdyż renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy została jej przyznana i jest wypłacana, lecz sama tylko wysokość tego świadczenia.

Sprawa, w której wniesiono skargę kasacyjną, jest sprawą o prawa majątkowe, gdyż żądanie ubezpieczonej zmierza do realizacji prawa mającego bezpośredni wpływ na jej stosunki majątkowe. W sprawach tego rodzaju istnieje obowiązek oznaczenia wartości przedmiotu zaskarżenia w skardze kasacyjnej (art. 398⁴ § 2 k.p.c.).

Pełnomocnik skarżącej, wezwana do uzupełnienia braku formalnego skargi kasacyjnej poprzez wskazanie wartości przedmiotu zaskarżenia, określiła ją na kwotę 4.840 zł. Kwota ta odpowiada różnicy pomiędzy wysokością obecnie pobieranej przez wnioskodawczynię renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy (około 680 zł) a hipotetyczną wysokością renty, jaka mogłaby być przyznana skarżącej w przypadku uznania jej za całkowicie niezdolną do pracy (około 1.100 zł). Różnica ta wynosi 420 zł miesięcznie. Wartość przedmiotu zaskarżenia została oznaczona przez pełnomocnika skarżącej prawidłowo jako różnica (w skali roku) między dochodzoną wysokością renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy a przyznaną rentą z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Wskazana wartość przedmiotu zaskarżenia nie

przekracza kwoty dziesięciu tysięcy złotych jako granicy dopuszczalności skargi kasacyjnej w sprawach o prawa majątkowe z zakresu ubezpieczeń społecznych.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy odrzucił skargę kasacyjną na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. w związku z art. 398² § 1 zdanie drugie k.p.c. Jednocześnie przyznał pełnomocnikowi skarżącej koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.